

Vad har hänt?

FÖRSVARSPROPOSITIONEN skall framläggas nästa måndag. Budget är 135 miljoner, med 18 miljoner understigande försvarskommissionens majoritet.

HITLERS REPRESENTANT VID LONDONFÖRHANDLINGARNA, Ribbentrop, framlade på torsdagen i förra veckan Tysklands kända syn på Locarno-frågan. Bemöttes av Flandin, varpå folkförbundsrådet enhälligt fastslog att Tyskland brutit mot Locarnoavtalet. Tyskland uppmanas dra sina trupper 20 km. tillbaka under internationell kontroll samt acceptera Haagdomstolens utslag, varpå Hitlers förslag vid en stor konferens skulle diskuteras. Ribbentrop flög hem och Hitler har sagt nej. Drar ej tillbaka några trupper och har ej tid till närmare svar förrän det s. k. valet gått av stapeln och han fått jundera ett slag. Rådet har upplösts och rest hem.

JAPAN OCH SOVJET SÖKA GÖRA UPP sina mellanhavande i godo med förhandlingar. Även mot Tyskland ansågs försönligare toner än som framkom i London. Molotov, presidenten i folkkommisariernas råd framhåller i en fransk intervju, att Sovjet skulle med välvilja hälsa ett fransk-tyskt närmande såsom tjänande fredens sak och att Sovjet anser en förbättring i förhållandena mellan Sovjet och det nuvarande Tyskland även möjlig. Helst om detta senare landet återinträdde i N. F.

DAVID FRANKFURTER AR STALLD INFÖR VANLIG DOMSTOL för mordet på Gauleiter Gustloff och icke som den vitgardist, vilken på schweiziskt område 1921 nedsköt ryska sändebudet Vorovsky, inför jury, som avgav frikännande dom. Tyskarna beklaga att kantonen Graubünden, där mordet skedde, avskafat dödsstraff. Minimistraffet är dock 15 års tukthus, men helsen från Tyskland är stor mot Schweiz. Tillmötesgående kretsar därstädes vilja förklara Frankfurter sinnessjuk, en schizofren typ, som måste mördas eller annan. Alltså skulle man ej behöva förtvätta en politisk bakgrund för det förtvivalde dådet, icke att en jude vore särskilt upprörd över nazismen.

Som väl är protesterat läkarna mot en lättsinigt ställd diagnos. Det vore för enkelt, om man kunde bli av med alla, som reagera häftigt — och beklagligt häftigt — mot öppnbara ordåttvisor, genom att förklara dem sinnessjuka. Tendensen känns igen.

VARFÖR SA MYCKET BRÅK MED REVOLUTIONER, slutet blir ju ändå alltid detsamma, säger Vagabonde, sen hon sett en fjältmanöver på film från det nya Ryssland, från den militariserade arbetarstaten, med det allra sista i bombplan, tanks, gasprojektiler och kreverande otäckstyg av alla slag. Och oj, vilken entusiasm!

Hur blodigt synd, skulle vi vilja tillägga, att detta sållsamt begävdade

Elin Wagner:

Kvinnorna och den ryska livsstilen.

Byt är ett ryskt ord som synes kunna översättas med livsstil. Jag har kommit med i en ny byt, säger den ryska kvinnan och så är allting vordet nytt, hon

Ryska mödrar lär sig läsa tillsammans med sina barn.

må själv vara sjuttio år eller mer och ha levtt ett helt liv i arbete och trädrom. Att vara med i skapandet av en ny tillvaro och skapa om sig själv för den, så skildrar Fannina Halle de ryska kvinnornas ärelystnad.

Redan vid oktoberrevolutionens början blev kvinnorna lagligt fullt likställda

medborgare i den nya staten. Äktenskapet blev en medborgerlig affär, där båda parter hade lika rättigheter och skyldigheter. Var och en behöll namn och egen-

dom. Skillnaden mellan barn utom eller inom äktenskapet upphävdes, skilsmässa kunde ske på ena partens begäran. Arbetsplikt påvildade kvinnor som män, men moderskapet ansågs och löndades som en prestation till staten. Samtidigt var moderskapet frivilligt. Kunskap och åtkomst av antikonceptionella medel underlättade

Kvinnans ställning i det allmänna tjänst. Genève utreder.

Hur står det till med jämlikheten mellan könen på arbetsmarknaden? Hur är det med den gifta kvinnans arbetsrätt? När och var tillämpas likalönprincipen? Frågor som traggats till leda. Den första grundliga undersökningen över dessa förhållanden i två kontinenter — Europa och Amerika — har gjorts av Internationella Arbetsbyrån i Genève. Den har inhämtat upplysningar från de olika länderna inte bara om lagar och förordningar utan också om praxis, och när det gäller anställningsvillkor och löneförhållanden för kvinnan går ej alltid teori och praktik hand i hand. Det finns så många kryptahl!

Byrån har sammanfattat resultatet av undersökningen i sju punkter.

Kvinnans rätt till arbete klarast uttryckt i teori och omsatt i praktik finner man i bestämmelserna för de internationella verken. I statuterna för N. F. s. sammansättning heter det: »Alla tjänster i förbindelse med N. F. inklusive sekretariatet skola stå öppna för såväl kvinnor som män.» För Internationella ar-

betsbyrån stipuleras, att dess president för byråns arbete skall utvälja lämpliga personer av olika nationaliteter. Ett visst antal av dessa skola vara kvinnor. Löneprincipen har man enkelt och lättfattligt formulerat: »Män och kvinnor skola ha lika lön för arbete av samma värde.»

Under de sist förflutna tio åren har kvinnans ställning i det allmänna tjänst undergått en beaktansvärd utveckling. Den har påverkats av skilda faktorer i skilda länder och har gått fram i två varandra motsatta riktningar, i ena fallet mot likställighet mellan könen, i det andra mot en differentiering. I en del fall har kvinnan fått en sämre ställning än mannen på grund av hennes kön, i andra fall har hon fått särskilda privilegier på grund av sociala och psykologiska egenskaper. I en del fall har man infört likarätts-lagar för att sedan försen dem med en mängd undantag.

I de flesta länder har kvinnan samma rätt som mannen att bedriva studier vid skolor och universitet, och det är därför naturligt att båda ha samma rätt att söka

ryska folk, som trätt fram på historiens scen för att handla, med möjlighet att tillföra världen något nytt, nu tycks slukas upp av det umerodigaste, mest tikformiga och mest själslödande av alla system: militarismen.

VENIZELOS, en av förgrundsfigurer-na i Greklands politiska liv från

I RIKSDAGEN.

Seminarierna omändras.

Ecklesiastikministern har framlagt proposition om ny seminarieorganisation som är avsedd att tråda i successiv tillämpning fr. o. m. läsåret 1936—37 och den innebär bl. a. att folkskoleseminariernas antal bestäms till nio och småskoleseminariernas till sju. Två folkskole- och två småskoleseminarier nedläggs. Av de återstående nio folkskoleseminarierna föreslås sju vara anordnade som dubbelseminarier och två tills vidare som enkelseminarier, där vid eventuellt ökat lärarbehov kan inrymmas några extra examinationsavdelningar. Sex studentlinjer äro föreslagna. Studentlinjen, som hittills haft karaktär av en mera provisorisk beståndsdel av seminarieorganisationen

des, abort var ej straffbelagd om den sköttes på statliga kliniker. Kvinnan skulle också befrias från hushållslaveriet i sin egenskap av likställig partner i det stora uppbyggnadsarbetet, vilket väl behövde hennes krafter. Äktenskapet skulle, som det hette, inte bara skiljas från kyrkan utan också från köket.

I senare delen av sin bok: Kvinnan i Sovjetryssland skildrar Fannina Halle äventyren, misstagen och segrarna under denna våldsamma omvandling. Det är hennes mening att den första tidens överdrifter och urspårningar rättats till under årens gång. Kvinnorna ha hållit den ställning man gav dem som fullt jämställda arbetare. De ha satt in sina väldiga reserver av kraft på att tillägna sig

(Forts. å sid. 4.)

skall nu erhålla samma fasta ställning som den 4-åriga seminarieinjen och utbildningstiden förlängas till 2 år, för att undvika »det jäkt, som nu präglar arbetet inom studentinjen» och bereda mer utrymme åt den praktiska lärarutbildningen.

Förslaget om nio folkskoleseminarier grundar sig på beräkningar av lärarbehovet. Det av sakkunniga föreslagna examinationsbehovet, som innebär en minskning från 600 lärare till 384 per år, har också ecklesiastikministern funnit vara det riktigaste. Hänsyn har ändå tagits till det något stegrade behovet som ett 7:de skolår kommer att medföra. Elevnumerären föreslår statsrådet till 24 per klassavdelning mot nu i regel 30. Detta ger en examinationsmarginal av icke mindre än uppemot 96 lärare, då vid en ökad efterfrågan på lärare eleventalet vid seminarierna lätteligen kan höjas igen till 30 per avdelning. Hårtill kommer de 60 lärare, som skulle kunna utexamineras från tvenne reserveravdelningar. Under 1936 kommer att igångsättas tre studentlinjer, nämligen i Karlstad, Linköping och Stockholm — de bägge förra manliga, den sistnämnda kvinnlig.

I fråga om småskoleseminarierna föreslås att tre skall anordnas som dubbelseminarier med 2 två-åriga linjer, medan fyra anordnas som enkelseminarier. Av enkelseminarierna skall två omfatta — vardera — en 3-årig linje, och två — vardera — en 2-årig linje. Statsrådet accepterar de av sakkunniga och skolöverstyrelsen gjorda samstämmiga beräkningarna av en normal examination av 240 lärare pr år. Elevnumerären per klassavdelning föreslås sänkt från 28 till 24.

Det har sitt intresse att se, vad lärarinna-såga om saken. Enligt Läroämnesförbundets tidning har förslaget »den goda egenskapen att vara tånjbart, smidigt och lämna en betryggande marginal för eventuella erforderliga utvigningar av lärarexaminationen. Däremot är det mindre tånjbart i motsatt riktning. Glädjande nog har också statsrådet anslutit sig till de sakkunnigas i jämförelse med skolöverstyrelsen mera återhållsamma beräkningar och föreslagit en årlig examination av 384 lärare. Att det är ett trängande behov att förlänga studentlinjen till två år för att få ett bättre avlygt arbetstempo — därom äro alla ense. Men vad man i all världen skall ha obligatorisk hushållsundervisning för kvinnliga lärare på seminarierna för, det begriper ingen. Herr Engbers motivering, att de långt bort boende lärarinnaerna måste kunna laga sin mat själva vittnar om omtänksamhet men är nog lite skratretande. Skall de avlygset boende lärarna svälta ihjäl eller hur skall de betes sig? Någon undervisning i husligt arbete meddelar å sin sida inte heller dessa lärarinnor — enligt en företagen undersökning var det 1932 endast 3 lärarinnor i hela riket, som undervisade i husligt arbete. Det är alltså slöseri med tid.

Vad inträdesfördringarna till folkskoleseminarierna 4-åriga linjer beträffar, så bör dessa motsvara realskoleexamen, vilket man finner riktigt. Däremot beklagar man livligt, att inträdet till småskoleseminarierna är något lägre. I detta beklagande har redan småskollärarinnorna själva instämt. R. H.

AB. Sthlms Tillskärareakademi Drottninggatan 71 A, STOCKHOLM. Tel. 21 33 10. Sveriges äldsta statsunderstödda tillskärarskola för herr- o. damskräddare under yrkeskontroll. Begär prospekt. Mönster med vidstående varumärke garanteras för god passform. Begär prislsta.

Veckovakalen

(Forts. å sid. 4.)

TIDEVARVET

Radikal
politisk
vecko tidning.

REDAKTÖR:
Carin Hermelin.
ANSVARIG UTGIVARE:
Ada Nilsson.

Utkommer varje helgfri lördag.
Triewaldsgränd 2, 3 tr., Stock-
holm. Tel. 20 48 42.

Ledamöter av Sveriges Advokatsamfund

Eva Andéns
Advokatbyrå

Inneh.: Eva Andén.
Ledam. av Sveriges Advokatsamf.
Norrländsgatan 18.
Tel. 10 75 75, 10 75 76.
STOCKHOLM

Endast erkända sjukpasser erhålla
bidrag från stat och kommun.

Stockholms
Erdända Sjukpasser

Sthms Centralsjuk., Växel 23 24 80
De Ungas Beskydd 21 44 56
Enighet ger Styrka 11 15 16, 20 69 16
Sjukpassen D. G. V. 21 46 68
Stockholms Arb. sjukpassa 21 32 75
Sällskapet Nordens Vänner. . 21 96 39
Vasaförbundets sjukpassa . . 11 17 95
meddela
Förmyndigaste sjukförsäkring
jämt
Begravningsförsäkring.

TANDLÄKARE

Gerhard Löwenhielm

Hedinsgatan 9 (Gärdesstaden)
Mottagning efter överenskommelse
per telefon 61 03 77.

Stockholms stads Poliklinik
vid Kornhamnstorg 4

Måndagar, onsdagar, fredagar kl. 9—10 f.m.
För havandeskapet och
dess sjukdomar.
För medelösa kostnadsfritt, för andra mot
erläggande av 2 kronor.

Alma Axelssons
FÖRLOSSNINGSHEM

LINNÉGATAN 19
Mottager inackord. även för längre tid.
Tryggt och ogen., välrek.
Tel. 62 78 24.

Centralbadets damfrisering

rekommenderas
Tel. 20 95 92. Föreläsnings-
Elegant.

Alimonda-Institutet

40-årig homeopatisk praktik.
Mottagning 11—2. Rådfrågning även per
korrespondens. Begär prospekt och frå-
gelista. Leg. läkare.
Adress: Upplandsгат. 16, 4 tr. (hiss)
Stockholm. Telefon 32 08 90.

Bagarstugan

HORNSGATAN 37 . Tel. Söd. 70 00
FOLKUNGAGATAN 65 " " 73 37
GÖTGATAN 82 " " 333 90

Armshänddukar 75 cm.
långa, hellinne, fältade, med hängare, kul-
bård, nästan outslitliga, passande till toi-
lette- o. kökshänddukar, bortsaljas till 6,50
pr dus. 3 dus. fraktfritt.
Oskarssons Lager, Kungsg. 70, Sthm.

Chiropractic.

Ryggsjukt, Ischias, Neuralgi
Thor Holmström
Kungsgatan 35. Tel. 21 04 14
Mottagning 10—1 och efter överensk.

Den 28 Mars 1936.

Vem skall
börja.

Det är spännande dagar, då för-
handlingarna föras i London angä-
ende Europas öde. Ivrigt griper man
efter dagens tidningar för att se om
någon förändring inträtt i läget. Har
England funnit på en ny formule-
ring, som kanske bättre skall passa
Tyskland? Har Frankrike på ett
omärkligt sätt drivit sin vilja igen-
om? Eller skulle till äventyrs
Mussolini ha upptäckt, att han tagit
sig vatten över huvudet? Man av-
vaktar utgången av de diplomatiska
förhandlingarna. Det är fruktans-
värt allvarsamt. Men är det något
så märkligt, som sker? Att de olika
ländernas besikningar flyga om-
kring, bo på hotell och konferera —
är det så märkvärdigt! Det är gott
och väl, att de säga sig vilja bevara
freden. Men hur går det till? Var
och en tänker på sin vinning, sitt
lands materiella fördelar, bibehållan-
det av dess erövringar, tid att upp-
rusta och framtida möjligheter och
svårigheter vid ett eventuellt krig.
Det kallas fosterländskt med en bi-
sats av talet om fred och rätt för
skams skull.

Är detta verkligen fosterländskt?
Är det något som vi, vanliga dödliga,
över huvud taget, kan bli impo-
nerade av? Äro inte dessa herrar
också vanliga dödliga, som genom
en tillfällighet — eller om något så-
dant ej finns — genom utveckling-
ens nuvarande nivå kommit att till
synes spela en framträdande roll!
Har det skett något märkligt? Eller
något, som varslar om en ny tid. Nej,
det märkliga och nya i vår tid måste
komma genom folkens, de enskilda
människornas målmedvetna och
samstämmiga vilja till fred och rätt-

Sv. Eldbegängelse-
försäkringskassan,

dotterföretag till Sv. Eldbegängelse-
föreningen, stiftad 1882, befräat vid
medlems dödsfall de efterlevande från
alla bestyr och kostnader för begravn-
ingen. — Försäkringssumma 300 kr.
LAGA PREMIER.

Sveavägen 25, Stockholm.
Tel. 20 22 80, 11 95 20, 11 37 89.

A. ABBÉUS

JUVELERARE — GULDSMED
KUNSGATAN 48, 3 tr., hiss
Mittför Hötorget. Telefon 21 55 34.
Alla slags arbeten i platina, guld
o. silver. Förgyllning, Försilvring.
Förlovningsringar och reparatio-
ner medan kunden väntar.
»Direkt hos guldsmeden.»
Inga mellanhänder! Nettopriser!

Tacksamhet.

Det är fråga om statsmakterna nänsin-
blevo tillbörligt tackade för att de
togo hand om flickornas högre undervis-
ning. Möjligen berodde detta på att
skolreformen i sin helhet väckte så blanda-
de känslor. Och rätt snart blev denna
förmån som alla andra en självfallen sak
och man glömde vad den en gång betyd-

Då kunde den flickgeneration som in-
gick i skolåldern skatta sig lycklig ifall
det i en ordinar svensk stad fanns så
många pappor med avancerade åsikter
att de kommo sig för med att sätta dött-
rarnas utbildning på aktier och skapa ett
attaklassigt läroverk som kunde söka
statsunderstöd. Ganska gripande är det

de av nyorientering och självövernivellse.
Stockholms nya allmänna läroverk för
flickor som nu tagits i bruk och snart
skall invigas ger en emellertid osökt an-
ledning att med tacksamhet tänka på vil-
ken revolution som egentligen skett.
Bäst förstår man det om man sätter
de nuvarande förhållandena mot bak-
grunden av dem som voro vanliga för ett
halvsekel sedan.

visa, genom deras samhörighets-
känsla. Kan det få någon varaktig
trygghet till följd, detta medlande
och krusande och formulering!
Knappast. Och varför är man så
rädd för att tala rent ut? Det då-
liga samvetet. Där finns ett Ver-
sailles och upprustning i stället för
nedrustning, som gör det litet svårt
att hålla på den s. k. rätten, när
Tyskland inte betalar, utan mobili-
serar och bryter fördrag. Men var-
för stanna vid Versailles, och det vi
kalla världskriget. Historien började
de inte då. Det har funnits ohyg-
gliga krig och orättfärdiga fredsför-
drag i århundraden och årtusenden
tillbaka. S. k. seger och nederlag
ha växlats, undergång och framgång.

Är det verkligen orimligt begärt av
våra statsmän att de ska ta en blick
tillbaka. Och vore det verkligen nå-
got så kränkande för den s. k. »äran»
att erkänna att Versaillesfreden lik-
som alla andra överenskommelser
var orättfärdig och olycklig. Det
finns en s. k. fred till, som ingen tal-
ar om, den med Ryssland och väst-
maktens uppträdande mot Sovjet-
unionen. En smula eftertanke här-
vidlag borde framkalla mera öm-
mjukhet och hövlighet mot Sovjet,
dess insats och dess representanter.
Varför ska vi bland alla jordelivets
makter utvälja fruktan och penning-
begär till att regera oss!

Låt oss inse att det gamla syste-
met med kapprustning och privat-
egoism måste ramla. Men inte ge-
nom ett allas tekniskt fulländade krig
mot alla utan genom en på inre över-
tygelse djupt rotad och oeftergivlig
folkmening, en genomgripande och
vidsyn demokratisk uppfattning.
Den kan bli övervinnelig. Men en-
dast om den vill bygga sin värld i
anda och sanning. Och i handling.

Det är ingenting, som säger, att
inte män och kvinnor gemensamt ska
genomföra den nya tiden. Det vore
det riktiga. Men om männen äro för
bundna av traditioner måste kvin-
norna börja.

göra pappor: staten och staten. De ha
slagit sig ihop om att ge flickorna i hu-
vudstaden en enastående present, inte en
gamaldags skola för inpluggande av
läxor för en viss examen utan ett labo-
ratorium där de med hjälp av studie-
dare skaffar sig de nödiga kunskaperna
för att uppleva och orientera sig i den
värld som är.

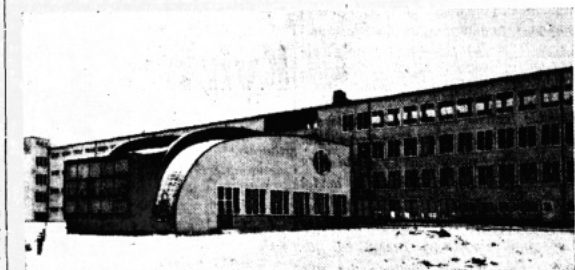
Vi skulle inte använda sådana ord, om
det bara voro fråga om en flott och fyn-
dig arkitektkapelse i detta de gentila
allmänna byggnadernas förlovade land.

Men det som är värt att bemärka är att
innehåll och form här täcka varandra och
bilda en ungdomsvärld full av upp-
muntran, uppfordran och möjligheter.

Dessa flickor måste genom sina be-
stämmade år få den stimulansen att
samhället väntar en samhällelig gärning
av dem. Det är därför samhället gett
dem alla dessa möjligheter att i studierum
för olika fack utföra enskilt och kollek-
tivt arbete av självständig art.

Det är naturligtvis inte säkert att alla
ha hög och humög att begagna sig av
dessa möjligheter som för tidigare kvin-
nogenenerationer skulle te sig som trolleri.
Men när man går genom skolan bredvid
rektorns sida, och han säger om en flicka
sysselsatt med något experiment i det
fysiska laboratoriet: pass på den flickan,
hon kommer att låta tala om sig. Då för-
står man betydelsen av att ett land får
ett dubbelt så stort antal ungdomar, ur
vilket det kan göra utval av begåvning-
gar. Dessutom är det minst lika viktigt
att där blir en bred bas av unga kvinnor
som på ett så uppfordrande sätt inbu-
dits att se sitt liv också ur en samhälle-
lig synvinkel.

Problemet om kvinnornas anpassning
till samhället och samhällets till kvin-
norna är långt ifrån löst, det är knapp-
t ännu klart fattat och uttryckt. Det väntar
på dessa unga kvinnogenenerationer
som efter studentexamen gå ut ur de all-
männa läroverken. Det kommer att be-
redna dem många svårigheter, större än
de ana. Men den hjälpen ha de i alla

så vis kunde en sådan skola råka i en
permanent nervös överretning, vilken
skolläkare och opinion räknade med som
oundviklig.

Nu är allt annorlunda. När Stockholms
högre allmänna läroverk för flickor nu
står där färdigt är den ett verk av två
stolta och förväntansfulla och mäktiga

fall fått som ligger dels i ett gott kun-
skapsmått, förvärvat utan överansträng-
ning eller kroppslig skada dels i det för-
troende som de två mäktiga gamla pap-
porna visat dem, ett förtroende som de
ha ansvar att visa sig värda både under
skoltiden och i livet som sedan kommer.

Elin Wägner.

Kvinnliga Medborgarskolan
vid Fogelstad

Kurser i medborgarskap.

Historia med statskunskap, psyko-
logi, kommunalkunskap, mötestek-
nik, diskussioner över aktuella po-
litiska och sociala frågor. Gymna-
stik och sång.

Stipendier kunna sökas.

Begär prospekt hos

Rektor Honorine Hermelin FOGELSTAD — JULITA

Kurser under 1936.

Yårkurs, Sommarkurs, Höstkurs,
samtliga på 3 veckor, resp. 5—
27 juni, 9—31 juli, 25 sept.—17
okt.

Fogelstadsförbundets årsmöte vid
Pingst, 31 maj—2 juni.

Vävskolan med mönsterritning och heminredning.

Fortbildningskurser: Komposition med provvävning. Färglära med naturstudier.
Materiallära med handspinning. Heminredning med planritning och komposition
av textilier. Nybörjarkurser för hemvävning, yrkes- och pedagogisk utbildning.
Skolhem med billig pension. Tel. 234. Sigtuna Vävskola. Mary van Rijswijk.

NORRKÖPINGS STUVALAGER

KLÖDESMANDEL, Barnhusgatan 4, Stockholm.
Ingen butik. Alla inköpo. försäljningar pr extra kontant. Detta orsaken till våra bill. priser.

Rationell hushållning.

Goda råd av näringsråd.

V i ha fått ett splittrigt nytt ämbetsverk, om man nu får kalla det så. Det är Näringsrådet, och det skall så småningom lära det svenska folket vad det bör äta och dricka för att folkhälsan skall främjas.

Impulsen till det kom från N. F:s hälsokommitté, som för sina arbeten var i stort behov av medhjälpare i de olika länderna, som kunde vara beredda att lämna erforderliga uppgifter och göra lokala utredningar. Det nya verkets skapades på förslag av generaldirektör Höjer genom K. Maj:s beslut av den 30 december 1935 och har officiellt börjat sitt arbete från detta års ingång. Faktiskt hade man redan börjat en halv månad tidigare. Nu har rådet fått lov att disponera den betydande summan av 30,000 kronor av margarinaccismedel för sina planlagda undersökningar. Tidevarvet har för den skull vänt sig till rådets sekretärer, d:r Ernst Abramson, för att få reda på efter vilka riktlinjer arbetet skall bedrivas under den närmaste tiden och hur pengarna skola användas.

Rådets ekonomi var och är inte lysande, berättar d:r Abramson. I bestämmelserna står, att rådet ej får försöka statsverket några kostnader. Man har därför hittills fått klara sig på hoptiggda medel. Näringsfysiologien är nu så högaktuell och näringsens betydelse för folkhälsan så stor, att man kan våga hoppas, att ekonomiskt starka sammanslutningar, som behjälta rådets uppgifter, skola befinnas villiga att stödja rådets verksamhet. Givetvis vore det mycket önskvärt om staten i framtiden skulle finna sig ha möjlighet att lämna årligt bidrag till rådets verksamhet, varigenom rådet finge en fast ekonomisk grund.

Trots den korta tid som förflytt sedan rådets födelse har det hunnit prestera åtskilligt arbete. En mängd ärenden ha behandlats och yttranden ha avgivits bl. a. om bättre tillgodogörande av svenska frukter och bär, om mjölkens pastörisering, om vissa förmålningsmetoder för att sådäns värdefulla beståndsdelar skola bättre kunna tillgodogöras, om kontroll av smör och margarin och vitaminiserat margarin. Så arbetar man även för en ny livsmedelslagstiftning, ty den nuvarande är rätt otillfredsstillande. Längst in ligger en förhoppning om ett statligt laboratorium. Först när ett sådant kommer till stånd kunna födoämnenas beskaffenhet undersökas och kontrolleras på ett så tillräckligt och objektivt sätt, vilket är till bänsad för såväl producenter som konsumenter.

Det närmast planerade arbetet gäller en undersökning över den svenska folkkostens sammansättning. Man utgår från de uppgifter som socialstyrelsens hopsamlad vid sin senaste undersökning av levnadsförhållandena i olika delar av vårt land och inom olika samhällsskikt. Redan den 1 april sättes arbetet i gång på Karolinska institutet. När man sedan kan överblicka resultaten av undersökningen, får man en utgångspunkt för bedömandet av hur den svenska kosten fyller fordringarna och var de svaga punkterna äro.

Jämsides med detta arbete bearbetar man ett stort material över kosten vid landets sjukhus och andra större anstalter, från vilka man fått in uppgifter, i avsikt att i sinom tid kunna utge en handledning ifråga om kosten vid dessa. Så planerar man även vissa försök beträffande skolfrukostar på olika orter. Matsedeln vid dessa bör man eftersträva att sammansätta på ett sådant sätt att barnen företrädesvis tillföras stora mängder av s. k. skydds-födoämnen, varigenom de säkras en minimitillförsel av vitaminer och salter. Om barnen stå under läkarkontroll och kunna jämföras med barn vid sko-

Knut Jaensson:

Smak och mystik.

F rittiof Schöldt, som för närvarande utställer i Färg och Form, är ju en kolorist. Hans kräset avvägda färger har alltid frapperat och hans speciella sårmarke har alltid varit ett lyckas förläna sina oljor den diskreta nyansering man förbinder med pasteller, överförd i en färgskala som är jämförelsevis mörk och tung. Hans måleri har siktat och siktar nog fortfarande till en sinnesnjutning av färger. Schöldt är inte behagsjuk, men medvetet eller omedvetet måste han känna sig som en bedragare eller kläpare, om han icke skulle lyckas ge åskådaren av hans dukar den njutning som ligger i ofta raffinerad och alltid strängt beräknad färgarmonin, där — så olika mot verkligheten — allt är behag, lugn och sovring.

I hans nu pågående utställning märker man emellertid nya inslag: i ateljébilderna en orientering mot ett dystrare, svar-tillgängligare behag, i »Fotbollsspelare» och »Mannen i röd sporttröja» en strävan mot kraft och hårdhet, även rent måleriskt. Men det utsökta dominerar alltjämt och dukar som »Röda fabriker» och »Grävader» är så vackra i färgen, att om man ägde dem, man nog ganska lång tid skulle smyga sig in om morgnarna för att se efter om de fortfarande var lika vackra.

Schöldt är kolorist och Isakson, av vars konst en utställning pågår i Svensk-Franska Konstgalleriet, är det som bekant inte mindre. De är därför intressanta att jämföra, ehuru en jämförelse måste bli orättvis. Men meningens med den är inte att nedsätta Schöldt, utan endast att få det egenartade i Isaksons konst att falla i ögonen. Schöldt är en kräsen valormålare av stor kunnighet, en utmärkt representant för vad man menar med en man med smak. Inför Isakson, en av Sveriges största färgkonstnärer, inträffar nu det, att man aldrig får ordet

»utsökt» på tungan och att man om honom aldrig konstaterar att han har smak. Hans färger påverkar genom sinna det som ligger bortom dem, hans kolorit är magisk. En duk som »Stilleben» (nr 11) är i grund och botten religiös, liksom hans »Martha och Maria» på något sätt kunde vara ett stilleben, d. v. s. ett isaksonskt. Den enda duken såväl som den andra har en mystik i färgen som utgör själva innehållet och som berör oss nästan på samma sätt i båda fallen. Därav, som jag fattar det, Isaksons senare orientering mot religiösa motiv över huvud. Han har upplevt och uttryckt det, om man så vill, gudomliga som kan innebära i färgerna. Men ehuru det väsentliga för honom är färgen och hur underordnad roll formen i jämförelse härmed spelar, är den likväl till finnas, som uttryck. Hos hans modeller finns ofta en skävande känslighet och en ytterligt fint och lågmält återgiven individualitet. »Stående modell» t. ex. är en i högsta grad personlig kvinna, säregen och unik som all utpräglat personlighet.

Utan Cézanne skulle hans hela målnings-sätt varit ett annat och ändå har denna teknik på ett sätt ingenting att betyda. Ty Isakson tillhör det fåtal konstnärer som ger en ny värld, vilken väl har valfrändskap med andra konstnärer som varje människa har det med några andra människor, men som inte har det med Cézanne. Isaksons utställning är en s. k. upplevelse och likväl fråga man, om man vill vara en smula årlig, måste sig: skulle jag verkligen uppfattat hans storhet mens han ännu var helt okänd? Och man måste tyvärr svara: säkert endast mycket bristfälligt, med många tveksamma reservationer. För det finns kanske ingenting som är svårare, ägt fullt och från början uppfatta än den djupa originaliteten, uttryckt i en redan förefintlig form.

Filmpropaganda.

D å och då blir det i olika kretsar tal om filmpropaganda och alltid menar man den ryska. För närvarande är det den franska borgerliga pressen som är förtörnad över att rysk film får allt större plats på biograferna och den ryska propagandan följkattigen allt större svängrum. Vederbörande blad ha på tur tillfälligt utifrån sin ståndpunkt rätt att vara uppräglade men det är så besynnerligt detta, att det aldrig någonstans talar om någon annan filmpropaganda än Sovjets.

Och ändå finns det en annan, vi har haft två ganska fruktansvärda exempel på den gående här nyligen och det lär väl komma fler. Den ena filmen hette »Havets söner», den andra »Örnens väg» och båda var amerikanska och den mest bestickande och effektiva och om man så vill infama propaganda för krigslyst och krigsflotta och militarism över huvud

lor utan dylik frukost bör man ganska snart kunna bilda sig en uppfattning om ett upptagande av detta problem i hela dess vidt för landet i dess helhet skulle komma att löna sig eller ej.

Och vidare planer? — Ja, längre ha vi ej planerat för den omedelbara framtiden, men att arbete ej kommer att saknas, det ha vi redan sett, säger d:r Abramson. I förhållande till vad landet förtjänar på en bättre utveckling och ett bättre hälso-tillstånd särskilt hos ungdomen äro de nödvändiga uppoffringarna — även om de i och för sig kunna se stora ut — dock av ringa storleksordning.

E. De V.

Stenrikets mödrar.

Roman efterlyses.

O m man vid en färd genom de stora bohusländska stendistriktet händelsevis skulle avlägga ett besök i något av de små »segnahemmen» eller barackerna där de vid A. K. arbeten-vistande stenhuggarnas familjer ännu äro inhysta skulle man förmodligen känna sig mycket förvånad. Man skulle träda in i den förvissningen att finna ett hem, smutsigt, utarmat och eländigt. Man erinrar sig hela galleriet av gestalter från de eländiga värld när man står med handen om dörrvredet och väntar att på andra sidan denna dörr möta dessa arma människor-typer livs levande. Och så kommer man in i ett kök, där de få kärnen blänker putsade från den skinande spisen, där golvtiljorna ligger vita och rena, där kvinnor och barn visserligen går i lappade kläder, men icke några smutsens trasor. Tittar man sedan in i »bästärmmet» finner man samma ordning och reda även här. Jag tror mig aldrig ha funnit så propra svenska hem någonstades som man finner just ute i de av krisen hårdast drabbade stenhuggare-distriktet.

Ger man sig sedan verkligen tid att närmare tänka på detta förhållande förstår man snart vilken hjältemodig kamp, vilket oerhört uppoffrande arbete det ligger bakom dessa enkla stenhuggare-hustrurs mödosamma försök att trots fattigdomen hålla hemmen i den gamla ordningen. Sedan fem år tillbaka ligger krisens förlamande hand över den bohusländska stenindustrin. Många av dessa arbetarehustrur ha ungefär en iemna i veckan att försörja sig och sina barn på. Några extrainkomster kan aldrig komma in fråga. Här ute i dessa väldiga stendistrikt äro alla lika fattiga. Ingen har råd att hålla sig med skurhjälp eller annan hjälp, av vilket arbete kvinnorna i städer och vanliga samhällen någon gång kunna beräkna en liten extrainkomst. Dessa stenrikets mödrar äro helt och hållet hänvisade till det lilla, snällt tillmätta understödet. Det vore sannerligen föga förvånansvärt om de under sådana förhållanden skulle försloas och gå under. Lämna hemmen vind för väg och icke längre orka hålla det värsta armodet ifrån sig.

Har man på närmare håll haft tillfälle studera den arbetslösa ungdom, som för några år sedan befolkade städernas slumkvarter, finner man denna kvinnornas kamp ännu mera förvånansvärd. Vi vora unga män, ensamma män, utan andra än oss själva att draga försorg om. Vi försloas ochingo under. Och så ser man idag svenska kvinnor med en järnhård vilja och styrka att hålla ut även under de vidrigaste förhållanden. Den som själv genomlevt några års arbetslöshet kan troligen bättre än andra uppskatta dessa kvinnors sega kamp, deras hjältemodiga försök att hålla barnen hela och rena och deras orubbliga tro på de idéer för vilka deras män under arbetets goda år kämpade. Men samtidigt inser man betydelsen av att dessa okända enkla kvinnors storslagna strid, mer än vad hittills skett, kommer till allmänhetens kännedom. I tider som dessa, då viljelösheten och missmodet så lätt griper omkring sig, skulle mången vara

allt detta ordfösa hjältemod går ut på, inte en skynt av kriget. Att örnens väg har som slutmål bomber och gas över kvinnor och barn aktar man sig nog för att visa. Och att havets söner i realiteten läras upp i den sköna konsten att förgöra andra havets söner, det finns heller inte med. Filmerna är som ovanligt insmickrande och talföra värvare som måla ut yrkets alla fördelar men hoppa över vad det i själva verket rör sig om — att döda eller dö.

med **HERBA**

Fosfatbolagens kostgödsblandning —
trädgårdens livelixir

Herba innehåller alla för växterna nödvändiga näringsämnen. Därav de lysande resultaten. Förebjuder också många växtsjukdomar. 4 olika blandningar. Uppgi växtslaget, så får Ni den bästa sorten.

i verkligt behov av att få del av stendistriktens kvinnors bittra, sega och hjältemodiga kamp. Den skulle ha åtskilliga lärdomar att ge oss alla, som klagande faller undan, även för de minsta motgångar.

Den som skriver detta har redan vid ett par föregående tillfällen påtalat det underliga i att den svenska romanen om arbetslöshetens och krisens kvinnor ännu icke blivit skriven. Arligen vräkes från förlagen ut massor av böcker, goda likaväl som mindre goda, alla med växlande mer eller mindre aktuellt innehåll. Vi ha skuldningar av arbetslös ungdom, arbetslösa arbetare, arbetslösa intellektuella... kanske, jag måste säga att det är mig obekant, ha vi även någon skildring av den intellektuella kvinnans svårighet att slå sig fram nu i modern tid. Men den som i första rummet bort förnegas i litteraturen, den svenska arbetarehustrur, har ännu icke funnit sin skildring.

Man skulle med en smula god vilja kunna anse dessa rader såsom en direkt utmaning, ett påstående att tiden helt enkelt kräver en skildring av svenska arbetarehustrurs liv under krisen. Ute i landet gå tusentals fattiga mödrar och kämpa för att uppehålla de fattiga hemmen, att fostra sina barn till goda medborgare. Man kan rimligen inte begära att deras tålmod, deras kraft, skall räcka i all oändlighet. De behöver uppmärksammas och hjälpas. Hur mycket man kan tillräcka, hur mycket som äro skrivet och pratats i denna fråga; först den svenska romanen om den svenska arbetarehustrurs kamp kan öppna allmänhetens ögon och komma alla och envar att inse nödvändigheten av att den lidande svenska arbetarehustrur verkligen bringas den hjälp hon behöver.

Willy Walfridsson.

Märta Armfelt

Generalagent i Skandia

— trafik dagligen kl. 12-1 & Skandias Huvudkontor, Mynttorget 1. Tel. Namnrop: Skandia-Freja. Specialitet: Pension-, livrente-, liv- och sjukförsäkring.

Gå med Kifa-skor...

specialtillverkade, ortopediskt riktiga.

Ni kan själv övertyga Er om, att skons passform är perfekt genom en titt i vår genomlysningsskåp.

KIFA

Regeringsgatan 31.
Namnrop: "Instrument-Kifa"

Kvinnans ställning...

(Forts. fr. sid. 1.)

strävanden har gått en rörelse i motsatt riktning. Detta är fallet i Tyskland — 1919 infördes full jämlikhet mellan könen, 1933 inskränktes den åter. En hel del kvinnliga tjänstemän och lärarinnor ha under den nya regimen avskedats. Man har gått in för den principen att kvinnan skulle utestängas från statens ämbeten eller på sin höjd ges underordnade och lägre betalda platser. I det katolska och konservativa Belgien fastställdes 1934 angående statstjänster, att de i möjligaste mån skulle besättas med män.

Befordran.

Det är ofta svårt att klarlägga kvinnans möjligheter till befordran med hänvisande till lagparagrafer, ty rätten enligt lag är inte detsamma som dess omsättande i praktiken. I de länder, som ha olika bestämmelser för könen, praktiserar i allmänhet den regeln, att kvinnan ej avancerar längre än till en viss given gränns. Principen om olika befordringsmöjligheter börjar numera övergivast t. ex. i England där den förut varit regel. Också i Frankrike har man vid post, telegraf och telefon i stor utsträckning gått in för lika befordringsmöjligheter för könen.

Likalis-principen.

Skall ett arbete värdesättas efter dens kön, som utför det, eller efter arbetets värde? Frågan verkar i all sin enkelhet oöslig. Så långt har man dock kommit, att kvinnan i de flesta länder — inte alla för all del — i statstjänst avlönas lika med mannen. Om de internationella arbetsverken som hävdare av kvinnans lika rätt är förut talat. I Frankrike infördes 1928 lika lön vid post, telegraf och telefon.

Utänför statstjänsterna har det varit svårare för kvinnorna att få någon rättsida på löneförhållandena. Inom lärareyrket t. ex. betalas kvinnan i de flesta länder sämre än mannen. Detta kan bero på olika saker. I Förenta staterna t. ex. välja unga män inte gärna lärarebanan, och därför har man ansett sig böra stimulera deras pedagogiska intresse genom högre lön. I andra länder beror olikheten på gammal tradition och är därför svår att rubba. Lägre lön har i en del fall gällt kvinnorna över lag, i andra fall blott giftna kvinnor.

I Sverige ha som bekant statstjänstemän lika lön oavsett kön med det undantaget att kvinnlig tjänsteman ej får det sista ålderstillägget. För några år sedan planerade regeringen en löne-reglering för utjämning av skillnaden i detta avseende, men förslaget möttes av ett så intensivt motstånd från kvinnohåll att det aldrig kom inför riksdagen.

Kvinnans kvarstående i tjänst efter giftermål.

Får kvinnan kvarstå i sin tjänst sedan hon gift sig? Detta är inte ett nytt problem, men det har blivit särskilt aktuellt på senare tider genom trängseln på arbetsmarknaden. Att tvinga kvinnan till avsked vid giftermål har varit praxis i en del länder t. ex. England, men det är intressant att se, att även om regeln kvarstår, man efter 1920 t. o. m. i det traditionsbundna England börjat göra undantag från den i de fall, där det visat sig önskvärdt att behålla vederbörande kvar i tjänsten. I Österrike tvingas kvinna i statstjänst på ta avsked om makens inkomst överstiger ett visst belopp.

Det har starkt ifrågasatts om det ur det allmänna synpunkt alltid är fördelaktigt att tvinga kvinnan att ta avsked vid giftermål. I Förenta staterna har nyligen

Den ryska livsstilen.

(Forts. fr. sid. 1.)

skolbildning och yrkesutbildning, som ut-
hungerade ha de kastat sig över alla möj-
ligheter till kunskap och självständigt ar-
bete och speciellt ha de dragits till så-
dana yrken som ansetts främmande för
kvinnorna: ingenjörer, mekaniker, chauff-
förer. De ha gått in i den våldsamma
sportliga tävlingen om den bästa arbetspre-
stationen som äger rum inom industrien
och det industrialiserade jordbruket och
haft tillfredsställelsen att klara sig där
med glans. Även de icke yrkesarbetande
husmodrarna tyckas ha smittats av ratio-
naliseringens och organiserings anda,
att döma av de försök Fannina Halle be-
rättar om. Tolv fruar i samma hyreska-
satern dela upp arbetet så att två göra upp-
köpen, två laga maten, två sköta barnen,
två tvätten och två ha ledigt för studier
och utbildning. Ett uppslag som varken
här eller i Amerika kommit över diskus-
sionens stadium. Som författare, målare
och skulptörer ha kvinnorna visat samma
energi och intensitet. De slå sig gärna
på monumentalkonst och tävla med sina
manliga kamrater i djärv hand och ambiti-
ösa ämnesval. Det man får veta om
deras prestationer hör till det intressan-
taste i boken.

Ingenting är omöjligt för kvinnorna när
de besluta sig att göra något, inte ens
att vara precis sådana som det nya Ryss-
lands skapare och ledare tänkte sig dem
och behövde dem.

I denna ljusa tavlva som författarinnan
målar skymtar som en skugga men
knappt mera en undran om kvinnorna in-
nerst inne trivas och är nöjda i denna
nya värld. De ha fått ett mål att arbeta
för tillsammans med männen, ha lärt kän-
na sin kraft och förmåga. Kan kvinnorna
önska något mera? Ja, till exempel per-
sonlig lycka. Här känner hon en tomhet.
Hennes arbetskamrat kräver inte av henne,
genom henne en djupare personlig
lycka, och han har ingen att ge henne.
Detta beror inte på att man har så brått-
om, vilket man kanske trodde i början.
Det beror på att man så avgörande in-
riktat sig på handgripiga ting, på ratio-
nalisering, organisation, produktion, på
konsolidering och försvar av revolutionen
och förnekat andra sidor och behov hos
människan än de som finna utveckling
och tillfredsställelse där.

Man kan inte hjälpa att man stannar
vid denna anydan hos författarinnan och
vill ge den mera vikt än vad hon själv
gör. Man behöver inte gå så långt som

en annan författare som i Die deutsche
Kämpferin sysslar med samma ämne och
i den sydryska kvinnokommunen Artu-
khina ser ett bevis på att den samma ryska
kvinnan vänder sig från mannen emedan
han blivit ett intellektualiserat djur.

Jag skulle vilja försöka att formulera
denna undran så här: har den ryska kvin-
nan varit med om att skapa den målsätt-
ning hon nu ligger i för? Är inte det
sambandsideal det nya Ryssland för sig
uppställt en typisk produkt av en tid då
manligt tänkande, manliga värderingar,
manlig hänförelse för och tro på maskin-
kulturens välsignelser dominerat? Man
ska inte låta sig alltför mycket betom-
mas av att ryssarna prövat ett annat öko-
nomiskt system än det vi leva i själva.
Det gör visserligen en bestämd skillnad
mellan Ryssland och övriga stater och
man kan ha rätt att tycka att den skill-
naden är till Rysslands fördel om man
vill, men de privatkapitalistiska och de
kommunistiska staterna äro dock barn
av samma civilisation. Den ryska revolu-
tionens fäder ville ha kvinnan med som
kamrat i sin nya stat och det hedrar dem.
Men att gå så långt som att understålla
sin lära kvinnans prövning, det föll dem
inte in. Det föll inte heller kvinnorna in.

Men om kvinnan har full laglig, teo-
retisk och praktisk rätt att vara med om
att tävla mot ett mål och hon inte varit
med om att ställa upp detta mål, är hon
då likställd i djupaste mening?

Den misstanke jag här gett uttryck åt,
står inte i någon motsättning till det fak-
tum att kvinnorna med hänförelse kastat
sig in i arbetet på det nya Rysslands åter-
uppbyggnad. Brevet av rättvisa och
frihet åt folket, behovet av bröd, varor,
kunskap åt dessa miljoner var så påtag-
ligt, att det var helt naturligt att kvin-
norna inriktade sig på de uppgifter som
bjödos. En målsättning behöver inte vara
fullkomlig eller ens för mig den riktiga,
för att jag skall döpa ut ett stort mått av
lycka ur min strävan för den.

På avstånd kan man ju bara sitta och
teoretisera och det är alltid farligt. Men
är det så att den nya ryska farlyt inte har
utrymme för eller ger tillfredsställelse
mer än åt en del av den ryska människan,
att behöva vi en ny revolution och kanske
få vi också uppleva den.

Elin Wägner.

Den giftna kvinnliga tjänste- mannens arbetsplats i för- hållande till hennes make.

Om det inte är möjligt för man och
hustru, som båda inneha tjänst, att få
den på samma plats, måste antingen fa-
miljelivet bli lidande eller kvinnan sluta
sin tjänst; hon måste ge upp antingen sin
karriär eller sin familjelucka. I ett fler-
tal länder har man sökt reglera dessa
förhållanden. Längst har man kommit i
Frankrike, där endera parten får förflytt-
ning till den andres ort. För detta ändamål
äro ett visst antal vakanser reserverade.

Tjänstedighet och andra rätt- igheter vid havandeskap.

I många länder tillförsäkras de kvinn-
liga tjänstemännen en speciell tjänstedig-
tighet före och efter en förlösning.
Vid den internationella arbetskongressen
1919 fastslogs det som princip att en
kvinna i kommersiell eller industriell
tjänst bör tillförsäkras tjänstedighet en
viss tid före och efter en barnsäng och
dessutom tillräckligt underhåll för moder
och barn under samma tid.

I främsta rummet ha de regler, som

I grått och rött.

I julioden förra året fanns en liten vo-
lym, som nog löpte en särskilt stor
risk att förträngas av utstyrskraftigare
kolleger i tegelstensformat: Tora Dahl,
Generalsgatan 8. Bokens yttre skick —
grå kartong med titel och författarnamn
i svart och rött — svarar emellertid ut-
märkt till dess art. Den är en liten för-
näm sak, med intensitet och allvar i det
ytterst dämpade, ja, tyglade tonfallet.

Uppsatte av Washingtonkonventionen an-
tagits av de internationella ämbetsverken.
Art. 37 i Internationella arbetsbyråns an-
ställningsvillkor tillämpar konventionens
bestämmelser med några nödvändiga un-
dantag, i det varje kvinnlig tjänsteman
har rätt till sex veckors tjänstedighet
före och efter en förlösning med full lön
och dessutom fri läkarevård, om hennes
lön eller hennes och mannens samman-
lagda löner ej överskrider ett visst be-
lopp. Dessutom har hon, om hon ammar
sitt barn, rätt till två halvtimmars extra
ledighet per dag. N. F:s sekretariat har
ungefär samma bestämmelser.

Flera länder som t. ex. Argentina, Bra-
silien, Kuba och Spanien ha strikt följt
konventionens bestämmelser, andra ha
gjort det mer eller mindre, somliga åter
tvinga kvinnan att själv betala vikarie för
sig under barnsängstiden. Det skulle
vara värdefullt om det finnes allmängiltiga
bestämmelser för dessa fall. Vissa
sällynta förmåner, som tillförsäkras giftna
kvinnliga tjänstemän förtjänas att omnäm-
nas. Dessa förmåner, som äro särskilt
stora i Frankrike innebära bl. a. möjlig-
het till förtidspensionering av mödrar och
tilläggs pensionering för mödrar med barn-
rika familjer.

Pensionsålder.

Pensionsåldern är vanligen samma för
man och kvinna. När den ej är lika är
den alltid lägre för kvinnan, vilket ibland
kan betraktas som en orättvisa, ibland
som ett speciellt privilegium. Om kvin-
nan vid den lägre pensionsåldern får full
pension, kan den naturligtvis anses som
ett privilegium (fast många kvinnor med
slippa privilegier med tidigare pen-
sion!), i annat fall måste den anses som
en nackdel för henne och kan hindra
henne från att nå den högsta graden i
tjänsten. I Sverige är som bekant pen-
sionsåldern inom läraryrket olika för kö-
nen.

Det kan ifrågasättas om Internationella
arbetsbyråns undersökning kommer att få
några konsekvenser. Men man slutar läs-
ningen med en from suck om att den dag
snart måtte vara inne, då yrkesmannen i
yrkeskvinnan inte ser bara den, där vill
roffa åt sig kakan utan att de arbeta sida
vid sida med sakligt intresse för arbetet
och med försörjningskyldighetens an-
svar för ögonen.

E. De V.

Bad KRAFTIG MASSAGE 3 kr.
pr. tim. Kvartslampa. Syst.
Eklöv, Drottninggatan 73 B, 4 tr. hiss.
Telefon 11 24 17. Mottagningstid 10-1.

HARRY HEDFORS
SKRÄDDERI

Upplandsgatan 16, 4 tr. - Tel. 32 39 41.
Pressningar och reparationer utföras.

Vi skräddarsy Eder kappa med två
provningar för 30 kr.

FORSMANS,
Upplandsgatan 25. Telefon 32 30 92.

Tora Dahl är en författare för vilken
stilen blir särskilt betydelsefull. I emi-
nent grad hör hon till dem hos vilka
språk och innehåll helt måste samman-
smälta, om de över huvud taget alls skall
få något sagt. Hennes intresse är helt
inriktat på det inre livet. Människor,
arbete, allt vad miljö heter får betydelse
endast i sin återverkan i vederbörandes
tanke- och hjärtevärld. Elsa har haft
en mor, vars minne spelar en viss roll i
hennes ungdomsutveckling, hon har ar-
bete och kamrater, hon upplever en stor
kärlek och dessförinnan en förälskelse av
ungdomssinnlig, övergående natur. Allt
detta har författarinnan velat skildra in-
ifrån och endast inifrån, med ett språk i
överensstämmelse med just den mänskliga
det här gäller — en ung flicka, begåvad,
känslig, självständig i tanke och vilja,
men begränsad genom oerfarenhet och
trånga yttre förhållanden.

Detta sätt att skildra innebär ett experi-
ment med stora risker. Vill man fånga
vår tids romaniserade allmänhet, får
man inte driva det så långt som Tora
Dahl här gjort. De allra flesta läsare
förlorar tålmodet. Det blir för litet
skeende, för mycket reflexion och fram-
fört allt för mycket drömmar — här
menas då vanliga sömndrömmar. Den
moderna psykologin har visserligen väckt
värt intresse för drömmarna, men den
har också gjort oss kritiska på vad skön-
litteraturen i den vägen kommer med.

Man frågar sig alltid, om det verkligen är
en dröm eller en mer eller mindre om-
stuvad vakenfantasi man får till livs.
Symboliken blir, åtminstone i denna bok,
alltför påtaglig, då den inte någon gång
är alltför dunkel — i båda fallen verkar
den irriterande.

Det är på det hela taget lätt att peka
på svagheter i en bok, som hela tiden
går fram på en enda, mycket ömtålig
skildringslinje. Tora Dahl har väl heller
inte tänkt sig att hon med denna bok
skulle erövra världen. Men hon har väl
hoppats på att den skulle nå dem för
vilka den kunde ha något av betydelse.
Den har i alla händelser den styrkan att
den är något för sig. Den har nerv,
självständighet och en stor konstnärlig
ambition. Och i sin syftning hän mot det
inre livets regioner, mot det dolda, inner-
liga och väsentliga, har den något som
förtjänar att uppmuntras och tillvarata-
gas.

Signild Helthagen.

När
EN
hyresgäst begär hyressänkning
blir svaret:
"NI KAN FLYTTA!"

Begära
ALLA
hyresgäster i en fastighet hyres-
sänkning blir svaret
SÄKERT ETT ANNAT

Gå in i Hyresgästföreningen!
Årsavgift kr. 5:—
BRUNKEBERGSTOR 14
Tel. Namnrop: »Hyresgästerna».